

ආන්ඩුව විදේශ ආයෝජකයන් පෙලඹවීමට උත්සාහ කරයි

Sri Lankan government tries to woo foreign investors

සමන් ගුනදාස විසිනි
2016 ජනවාරි 20

ඇ මරිකානු ප්‍රකෝටිපති ජෝර්ජ් සොරෝස් හා ලෝක බැංකුවේ හිටපු ප්‍රධාන ආර්ථික විද්‍යාඥ ජෝෂප් ස්ටිග්ලිස්ට් ඇතුළු ජාත්‍යන්තර ආයෝජකයන් හා ආර්ථික විද්‍යාඥයන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් ජනවාරි 7 හා 8 දිනවල ආන්ඩුව “ශ්‍රී ලංකා ආර්ථික සමුද්‍රව” සංවිධානය කලේය.

ඉහල නගින ආර්ථික අර්බුදයට මුහුණ දෙමින්, ශ්‍රී ලංකාව කලාපීය මූල්‍ය හා වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් බවට පරිවර්තනය කිරීමේ පොරොන්දුව සහිතව, ජනාධිපති මෙමත්‍රිපාල සිරිසේන හා අගමැති රනිල් වික්‍රමසිංහගේ ඇමරිකානු ගැති ආන්ඩුව විදේශ ආයෝජන ආකර්ෂනය කරගැනීමට උත්සාහ දරමින් මෙම සමුද්‍රවේ සත්කාරකත්වයට උර දුන්නේය. සොරෝස්ගේ විවෘත සමාජ පදනමට උත්සවයේ අනුග්‍රාහකත්වය පිරිනැමීම මගින් වික්‍රමසිංහ පෙන්නුම් කලේ, මූල්‍ය ප්‍රාග්ධනයේ අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් සේවය කිරීමට ආන්ඩුවේ ඇති කැපවීමයි.

ශ්‍රී ලංකාව “දකුණු ආසියාවේ වඩාත්ම තරගකාරී රාජ්‍යය” බවට පරිවර්තනය කරන අතර, එය සිංගප්පූරුව හා ඩුබායි අතරේ පවතින, දැවැන්ත නගරයක් ලෙස ගොඩනැගීම ආන්ඩුවේ අවශ්‍යතාව බව වික්‍රමසිංහ පැවසීය. එම රටවල් දෙකම, පාලක ප්‍රභූවේ මූල්‍ය හා වෙළඳ කටයුතු ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සියලුම ආකාරයේ විරසකයන් මර්දනය කරන පොලිස් රාජ්‍යයන්ය.

එක් ප්‍රධාන කටයුත්තක් වූ සෝරෝස්, ආන්ඩුව තම වැඩ සටහන දියත් කරන්නේ නරක අතට හැරෙන ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදය මධ්‍යයේ බවට අනතුරු ඇඟවීය. “ඔබට ඉතා දුෂ්කර බාහිර තත්වයන්ට මුහුණ දීමට සිදුවන නිසා මට නරක ආරංචි ගෙන එන පනිවිඩකරුවෙක් වීමට සිදුවේ යැයි බියක් දැනෙනවා.” ඔහු රැස්ව සිටි පිරිසට පැවසීය. “මූල්‍ය වෙළඳපොළ දිනා බලන විට, 2008 දී අප මුහුණ දීපු අර්බුදය මතක් වෙන, බරපතල අභියෝගයක් පවතිනවා.”

සෝරෝස් සඳහන් කලේ, ගෝලීය ආර්ථික කඩාවැටීමේ නව කාල පරිච්ඡේදයක් විවෘත කරමින්, අනෙකුත් ප්‍රධාන ධනපති රටවලට ව්‍යාප්ත වූ කලබැගැනියට තුඩු දුන්,

2008 දී ප්‍රධාන ඇමරිකානු මූල්‍ය ආයතන බිඳවැටීම සම්බන්ධවය.

චීනයේ මුදල් අවප්‍රමාණයීම ගැන සඳහන් කරමින්, චීනය “ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල් අස්ථාවර කරන බවත්, අවධමනකාරී පීඩනයන් ඇති කරන බවත්” ඔහු අවධාරනය කලේය. සැබැවින්ම, ලෝකයේ ප්‍රධාන ලාබ ග්‍රම වෙළඳපොළ ලෙස ක්‍රියා කරන චීනය, ගෝලීය පසුබෑමේ ප්‍රවණතාවලින් පහර කෘ ඇති අතර නරක අතට හැරෙන ජාත්‍යන්තර අර්බුදයට දැන් තමන්ම දායක වෙමින් සිටී.

කප්පාදු වැඩපිලිවෙල ජනතාව මත පටවන්නට පවතින අවශ්‍යතාවය පිලිබඳව කොලඹ ආන්ඩුවට බලකිරීමට පමනක් සෝරෝස් අර්බුදය ගෙන හැර පෑවේය. “මුදල් තව දුරටත් සංවර්ධනය වන රටවලට නොපැමිණෙන බවත් තත්වය හොඳ අතට හැරෙන තුරු බලා නොසිට අමිහිරි තෝරාගැනීම් සඳහා සූදානම් විය විය යුතු” බවත් ඔහු පැවසීය.

යුරෝපා බලවතුන්ගේ සහ බැංකුවල විධානයන් සැපිරීම එල්ල කරගත්, වැටුප්, රැකියා, විශ්‍රාම වැටුප් හා සහනාධාර කප්පාදු කිරීමේ වැඩ සටහන් ඇතුලත් වූ ග්‍රීසියේ සිරිසා ආන්ඩුවේ කප්පාදු වැඩ පිලිවෙල, පසුගිය මාර්තු වේදී සෝරෝස් හුවා දැක්වීය.

“අරමුදල් සංවර්ධනය වන රටවලින් එලියට ඇදී යන බැවින්, චීන ආර්ථිකය අස්ථාවර වන බැවින්, බාහිර ගෝලීය වාතාවරනය වඩා ඵදිරිවාදී වන නිසාත්, ශ්‍රී ලංකාවට ‘උඩුගං බලා පිහිනීමට’ සිදුවේවි” යැයි කොලඹ සමුද්‍රවේදී සොරෝස් අවධාරනය කලේය.

ඒ සමගම සොරෝස්, තම ව්‍යාපාර සඳහා ලාබ මිරිකා ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාව “හොඳ තෝතැන්නක්” ලෙස දකී. මාධ්‍ය වාර්තාවලට අනුව, සංචාරක, සූර්ය බලශක්ති, තොරතුරු තාක්ෂණ, අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය යන අංශවල ඩොලර් මිලියන 300 ක ආයෝජන අවස්ථා ගැන ඔහු සොයමින් සිටී.

සිරිසේනගේ ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයේ (ශ්‍රීලනිප) හා වික්‍රමසිංහගේ එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ (එජාප) “සමගි ආන්ඩුව” සොරොස් පැසසුමට ලක් කිරීම කැපී පෙනෙයි. ඔවුන් වෘත්තීය සමිති හා ව්‍යාජ-වාම කන්ඩායම්වල පිටුබලය ලබමින් ප්‍රධාන ධනපති පක්ෂ දෙක එක් කර ආන්ඩුවක් ගොඩ නැගුවේ කම්කරු පන්තියට මුහුණ දීම සඳහාය.

හිටපු ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ බලයෙන් පහකල, වෛෂිට්වනයේ සහයෝගය ලැබූ තන්ත්‍ර මාරු මෙහෙයුමක් හරහා, පසුගිය ජනවාරියේ පැවති ජනාධිපතිවරනයේදී සිරිසේන බලයට පැමිණීමෙන් පසුව පාලක සන්ධානය බිහි කෙරිණි. බිජ්නයන් සමග රාජපක්ෂගේ කිට්ටු දේශපාලන හා ආර්ථික සම්බන්ධතාවලට වෛෂිට්වනය සතුරුකම් දැක්වූ අතර රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික හා මිලිටරිමය වශයෙන් ඒනය වැටලීමේ සිය පිලිවෙත සමග ශ්‍රී ලංකාව පෙලගස්වා ගැනීම ඇමරිකාවේ අවශ්‍යතාවය විය.

සමුද්‍රව කුල තම කතාවේදී, ශ්‍රී ලංකාවේ ගැඹුරුවන විදේශ නය අර්බුදය නිරාකරනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ස්ටිග්ලිට්ස් අවධාරනය කලේය. නය ගැටලුව විසඳාගැනීමට ලෝක බැංකුවේ හා අනෙකුත් ජාත්‍යන්තර නියෝජිත ආයතනවල සහයෝගය ලබාගන්නා ලෙස ඔහු ආන්ඩුවට උපදෙස් දුන්නේය. කප්පාදු වැඩපිලිවෙල ක්‍රියාත්මක කිරීම හරහා නය බරින් මිදීමේ අපේක්ෂාවෙන් ඉදිරිපත් කල සිරිසා ආන්ඩුවේ සැලැස්මට ද ස්ටිග්ලිට්ස් ගිය වසරේ පිටුබලය සැපයීය.

ගෝලීය කඩා වැටීමෙන් හා මූල්‍ය කලබැගැනියෙන් ශ්‍රී ලංකා පාලක ප්‍රභූවට බලපාන උග්‍ර ගැටලු ගැන සිහි කැඳවීමක් ලෙස මෙම ආර්ථික සමුද්‍රව මෙහෙවරක් ඉටු කල අතර ලඟ එන රුදුරු කප්පාදු පිලිබඳව ඉන් ඇඟවුම් කෙරිණි.

සමුද්‍රවෙන් හරියටම දින දෙකකට පසුව, නිර්නාමික බෙල්ජියම් ජාතිකයෙකුගෙන් ඩොලර් බිලියනයක ආයෝජනයක් ලබාගැනීමට රජය තීරනය කර ඇති බව මුදල් ඇමති රවි කරුනානායක නිවේදනය කලේය. පෙනෙන අන්දමට, ගිය වසරේ සියයට 10 කින් අවප්‍රමාණ වූන, තවදුරටත් සීඝ්‍ර පහලයාමක් බලාපොරොත්තු වන, රුපියලෙහි අගය ස්ථාවර කර ගැනීම මෙම ආයෝජනයේ අරමුණයි.

මෙම අනිශ්චිත වැඩපිලිවෙල එලඹෙන මාසවලදී

ඩොලර් බිලියන 3-4 ක් උපයා ගැනීමට යොමුව ඇති ආන්ඩුවේ සැලැස්මෙහි කොටසකි. “කිසිදු ප්‍රශ්නයක්” නොනගා ඕනෑම කෙනෙකුට මුදල් තැන්පත් කල හැකි බවක් ඔවුනට “ඕනෑම වෙලාවක මුදල් ඉවත් කරගැනීමට” ඉඩ දෙන බවත් ආන්ඩුව විදේශ ආයෝජකයන්ට දන්වා ඇත. මෙයින් “විදේශ ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය ඉහල යන” බව කරුනානායක පැවසූ නමුත් ඒ තුළින් රට තුල අස්ථාවර තත්වයක් ඇති විය හැකි යැයි ආර්ථික විද්‍යාඥයෝ අනතුරු අඟවති.

ආයෝජන ප්‍රාග්ධනය රට හැර යමින් පවතී. 2014හි පලමු මාස 11 තුල සුරැකුම් වෙලදපලෙන් ඉවත ගිය ඇ. ඩො. මිලියන 104.5 ට සන්සන්දනාත්මකව 2015 එම කාලය තුල බිලියන 1.1ක් ඉවත්ව ගොස් ඇත. වසර එක හමාරක් තුල කොලඹ කොටස් වෙලද පලෙහි කොටස් අගය එහි පහලම මට්ටමට වැටී තිබේ.

එකකුදු නොව 2015හි ගෙවුම් ශේෂ හිඟය ඇ. ඩො. බිලියන 2ක් ලෙස ගනන් බලා ඇති අතර 2016 නය සේවා වියදම ඇ.ඩො. බිලියන 5ක් ලෙස ගනන් බලා ඇත. පසුගිය වසර අවසානය වන විට රටෙහි විදේශ සංචිත ඇ.ඩො. බිලියන 7.3ට පහත වැටුණු අතර බාහිර මූල්‍ය අවශ්‍යතා සඳහා එය ප්‍රමාණවත් නොවන බව සැලකේ.

මැද පෙරදිග සේවයේ යෙදෙන කම්කරුවන් ගෙන් ලැබෙන ප්‍රේෂනයන් විදේශ විනිමය ඉපයීම් හි ප්‍රධාන දායකයා වූ නමුත් ප්‍රදේශයේ යුද ගැටුම් ඉහලයාමත් සමග එහි පසුබෑමක් ආරම්භ වී ඇත. 2014 ඔක්තෝබරය සමග සැසඳීමේදී 2015 ඔක්තෝබරයේදී ප්‍රේෂනයන් වර්ධනය වූයේ සියයට 0.8කින් පමණි.

ඊට ප්‍රතිචාර ලෙස ආන්ඩුව තවත් නය ඉල්ලීමට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජාමුඅ) වෙතට හැරිණි. කෙසේ වුව ද ජාමුඅ විසින් මහජන වියදම් සඳහා පන වනු ලබන දරුණු කප්පාදු බරපතල ප්‍රතිඵල ගෙන එනු ඇත. සන්ඩේ ටයිම්ස් කතුවැකිය මෙසේ ලිවේය: “ජාමුඅ තව දුරටත් ලබා ගන්නා පහසුකම් මුල් වසර වලදී ආර්ථිකය පාර්ශ්වික වශයෙන් සංකෝචනය කරන්නාවූ ප්‍රතිපල අත් කර දෙන අතර ඉදිරියේදී දුෂ්කර කාලයන්ට මග පාදනු ඇත.”

ආන්ඩුව හා ධනපති පන්තිය සමාජ අසහනය පිලිබඳව හිතියෙන් පසුවෙයි. කෙසේ වෙතත් යෝජිත විසඳුම් මගින් සිදුවනු ඇත්තේ ආර්ථික හා දේශපාලන අර්බුදය උත්සන්න වීම පමණි.